

О.А. Гриновицька, V курс, гр. ОАМ-22, ФОФ
Науковий керівник – д.е.н., проф. І.В. Замула
Житомирський державний технологічний університет

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Водні ресурси – це невід’ємна частина природно ресурсного потенціалу. На сучасному етапі розвитку цивілізації першочерговою та надзвичайно гострою є проблема ресурсноекологічної безпеки існування людства, вирішення якої полягає у радикальній перебудові взаємовідносин між людством і природою. Будь-яка країна, що стає на шлях науковотехнічного прогресу та широкомасштабного використання його результатів, вже не може та не повинна ігнорувати такі об’єктивні фактори, як вичерпність багатьох природних ресурсів, вразливість навколишнього середовища, його екологічну стійкість і екологічну ємність.

Традиційно суспільство використовувало природні ресурси та природне середовище у своїх інтересах за мінімальних суспільних витрат, беручи найбільш легкодоступні елементи ресурсів з низьким використанням їх фізичної маси, несучи лише незначні витрати на природоохоронні заходи. Негативні наслідки такої діяльності поступово накопичувалися, що сприяло виникненню у сучасному світі недостачі та забруднення багатьох природних ресурсів. В окремих регіонах визначено і, навіть, досягнуто межі, за якої середовище не зможе самостійно очищуватися та відтворюватися. Нині вказану проблему намагаються вирішити економісти різних країн світу. Ця проблема також знаходить відображення в системі бухгалтерського обліку. Одним із найкращих шляхів вирішення даної проблеми є облікове відображення природних ресурсів. Забруднення та висушення водних ресурсів є одним із найгостріших питань сучасності. Багато підприємств використовують водні ресурси для потреб виробництва тим самим забруднюючи чи висушуючи їх. Саме тому контроль за використанням водних ресурсів є вкрай необхідним в наш час.

Облік водних ресурсів є досить нерозкритим питанням у бухгалтерському обліку. Питанням обліку водних ресурсів в розрізі обліку природних ресурсів займалися такі науковці: Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, І.В. Замула, М.Я. Дем’яненко, К.П. Дудка, В.М. Жук, Г.Г. Кірейцев, В.Г. Макаров, М.Ф. Огігчук, В.К. Савчук, Я.В. Соколов, О.М. Чижевський, В.О. Шевчук та інші.

У дослідженні питання обліку водних ресурсів існує багато різних проблем та неточностей, це пов’язано з тим, що дана тема є недостатньо вивченою та недостатньо регламентованою. Щодо обліку водних ресурсів, немає чітко встановленого законодавчого акту, який би вказував на те, яким чином ведеться облік водних ресурсів на підприємствах. Єдиним нормативним документом, що стосується обліку водних ресурсів є Податковий кодекс України (Р.ХVI. Збір за спеціальне використання води) даний документ регулює засади щодо збору за спеціальне використання води та описує особливості подання податкової декларації збору за спеціальне використання води.

Має бути створений нормативний документ на зразок Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». Положення (стандарт) бухгалтерського обліку «Природні ресурси», з розділом водні ресурси. Такий документ роз’яснював би всі незрозумілості, пов’язані з обліком водних ресурсів, те яким чином їх ставити на баланс, обліковувати та контролювати процес використання.

Облік водних ресурсів має свої особливості, так як вода може використовуватись в різних галузях та для різних цілей. Водокористувачами є суб’єкти господарювання незалежно від форми власності: юридичні особи, їх філії, відділення, представництва, інші відокремлені підрозділи без утворення юридичної особи та фізичні особи-підприємці, які використовують воду, отриману шляхом збору води з водних об’єктів (первинні користувачі) та від первинних або інших водокористувачів (вторинні водокористувачі), та використовують воду для потреб гідроенергетики, водного транспорту і рибництва. Всі ці особливості обов’язково повинні бути висвітлені в даному стандарті.

З урахуванням інформації Водного кодексу України відомо, що водні ресурси є виключно власністю народу України і надаються суб’єктам господарювання тільки у користування. Отже, в бухгалтерському обліку можуть бути відображені тільки права використання водних ресурсів на субрахунку 121 «Права користування природними ресурсами». Це невелика частина тексту, який має міститися в нормативному акті щодо обліку природних ресурсів, зокрема водних ресурсів. Існує велика кількість невідомих фактів пов’язаних з обліком водних ресурсів, тому створення та затвердження такого нормативного документа вирішило б багато проблем та завдань.